

LÖKOFEREZ

BİYOLOG FATİH KANDEMİR
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ ADANA
ERİŞKİN KEMİK İLİĞİ NAKİL MERKEZİ
HÜCRE TOPLAMA ÜNİTESİ
EKİM 2017

Aferezin Tanımı:

Aferez kelimesi 'ayırma' anlamına gelen Yunanca bir kelimedir.

Günümüzde tam kanın uzaklaştırılması, çeşitli bileşenlere ayrılması, bir veya daha fazla bileşenin toplanması ve/veya değiştirilmesini içeren pek çok sayıdaki işlemde söz etmek için kullanılır.

Tarihçe

M.Ö.
1000

- “**Kanın damardan akıtılması**” (bloodletting) Mısır’da önemli bir tedavi yöntemi olarak uygulanmaktaydı.

1914

- **John J. Abel** ve iki meslektaşı, köpeklerde ilk kez plazmaferez yöntemini uyguladı.

1926

- **Gilbert, Tzanck ve Negroni** insanda ilk manuel plazmaferezi gerçekleştirdi.

1952

- **İlk manuel terapötik plazmaferez** işlemi hiperviskoziteli bir olguda, **Adams ve ark.** tarafından başarıyla uygulandı.

1965

- IBM şirketi ile Amerika Ulusal Kanser Enstitüsü **ilk otomatize aferez cihazını** geliştirdi ve ilk lökaferaz işlemine ait sonuçları yayınladı.

1976

- Terapötik plazma değişimi, **nörolojik ve nefrolojik hastalıkların tedavisinde** yaygın olarak kullanılmaya başlandı.

1980

- Membran filtrasyonu, immunoabsorpsiyon, fotoferaz ve diğer **immünmodulator tedavi yöntemleri** geliştirildi.

AFEREZ = HEMAFEREZ

Terim	Tanımı
Plazmaferez	Hastaya ait plazmanın tam kandan ayrılması ve tedavi edildikten sonra kanın kalan kısmının geri verilmesi
Sitaferez	Kanın şekilli elemanlarının ayrılarak kalan bölümünün geri verilmesi (Örn: Trombosit aferezi, eritrosit aferezi, lökaferez)
Deplesyon	Kanda aşırı miktarda artmış bir hücresel bileşenin azaltılması (Örn: Hiperlökositoz'da lökosit deplesyonu)
Komponent değişimi	Kanın temel komponentlerinden birisinin uzaklaştırılması ve yerine uygun bir replasman solüsyonunun verilmesi (Örn: Eritrosit değişimi, plazma değişimi)
Hücre ayrıştırma cihazı	Hastaya ait kanın vücut dışına alınması ve tedavi edildikten sonra geri verilmesi amacıyla kullanılan aferez cihazları

Sınıflandırma

1. Sitaferез

a) Lökaferез

- ☐ *Granülosit aferezi*
- ☐ *Lenfosit aferezi*
- ☐ *Monosit aferezi*
- ☐ *Periferik kök hücre aferezi*

b) Trombosit aferezi

c) Eritrosit aferezi / eritrosit değişimi

Lökosit aferezi:

Lökositaferaz, akut ve kronik myelositik ve lenfositik lösemide ve diğer myeloproliferatif hastalıklarda uygulanabilir (kategori1), romatizmal artrit (kategori2) ve cilt lenfomasında (kategori3) yapılabilir. Çıkarılacak olan hücre türleri:

erişkin granülositler

lenfositler veya monositler

olgun ve olgun olmayan myelositler,
promyelositler

blastlar

Endikasyon Kategorileri

Kategori I

Aferezin, **birinci basamak tedavi** olarak kabul edildiği hastalıkları kapsar. Tek başına veya diğer terapi yaklaşımlarıyla birlikte uygulanabilir.

Kategori II

Tek başına veya diğer terapilerle birlikte, **ikinci basamak tedavi** olarak uygulanabileceği hastalıkları içerir.

Kategori III

Aferez tedavisinin optimal rolü henüz gösterilmemiştir. Aferez kararı her hasta için ayrı değerlendirilmelidir.

Kategori IV

Aferezin faydasız veya zararlı olduğunu gösteren yayınlar mevcuttur. TA'nın bu hastalıklarda uygulanması için etik kurul onayı alınması önerilir.

Lökositaferez

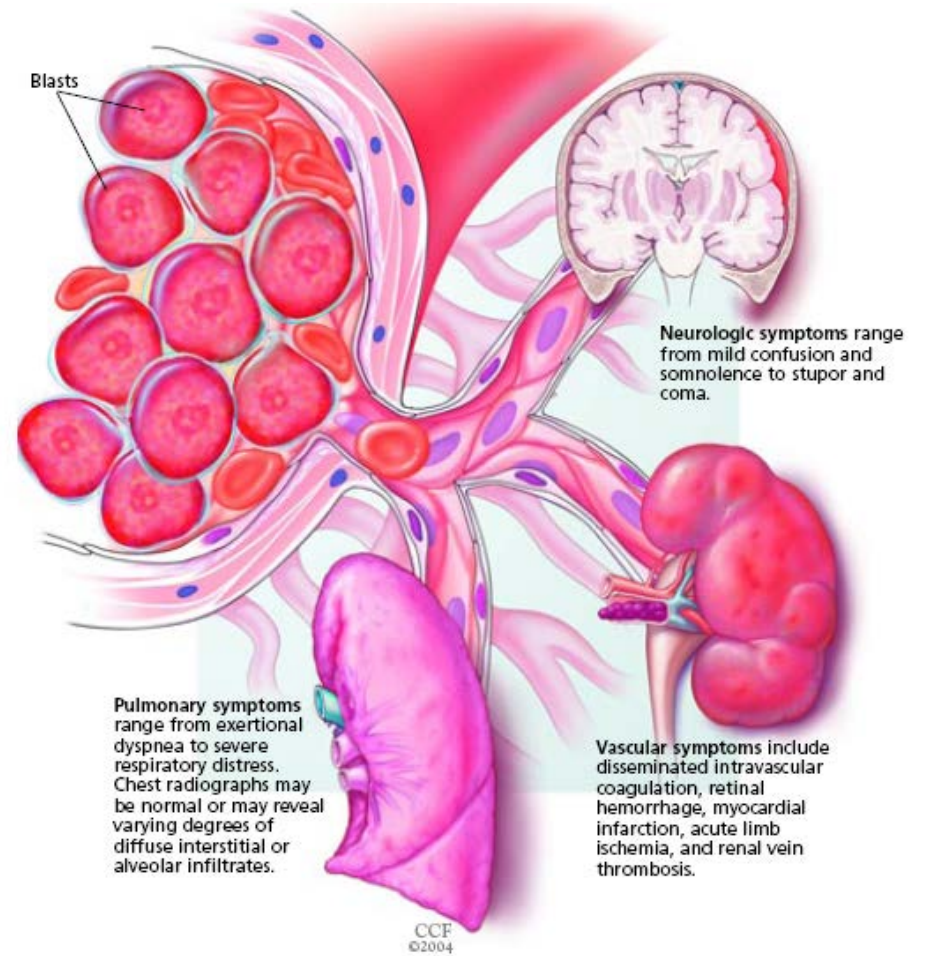
1)Terapötik lökosit aferezi:

- a) Merkezi sinir, solunum, GIS ve diğer sistemlerdeki vasküler tıkanma riskini azaltmak
- b) Hiperürisemiden kaynaklanan renal yetmezlik gibi tümör lizis sendromuna bağlı risklerin önlenmesi ve modifiye edilmesi

2) Seçici lökosit aferezi:

- a) Kadınlarda hamilelik sırasında kronik myelositik, monositik, myelomonositik veya lenfositik löseminin ortaya çıktığı ve bu nedenle kemoterapinin kontraendike olduğu koşullarda
- b) In vitro araştırma yapmak için hücre toplamak amacıyla

Organ disfonksiyonu belirtileri olur.
En çok etkilenen sistemler MSS, akciğer,
böbreklerdir.
Komplikasyonları arasında tümör lizis
sendromu yer alır.

Terapötik Lökaferaz (Lökosit Deplesyonu)

Akut / Kronik
lösemilerde;

Aşırı blast artışı → Lökostaz → Tümör lizis sendromu

Terapötik lökaferaz, dolaşımdaki lökosit sayısının kısa sürede, etkili bir şekilde düşürülmesinde ve lökostaza bağlı klinik bulguların kontrol altına alınmasında başarılı bulunmuştur.*

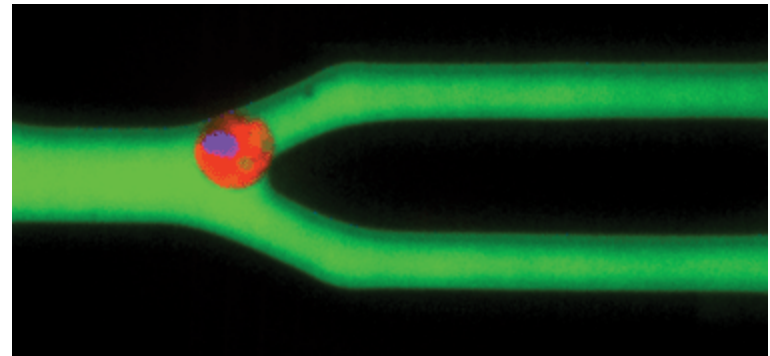
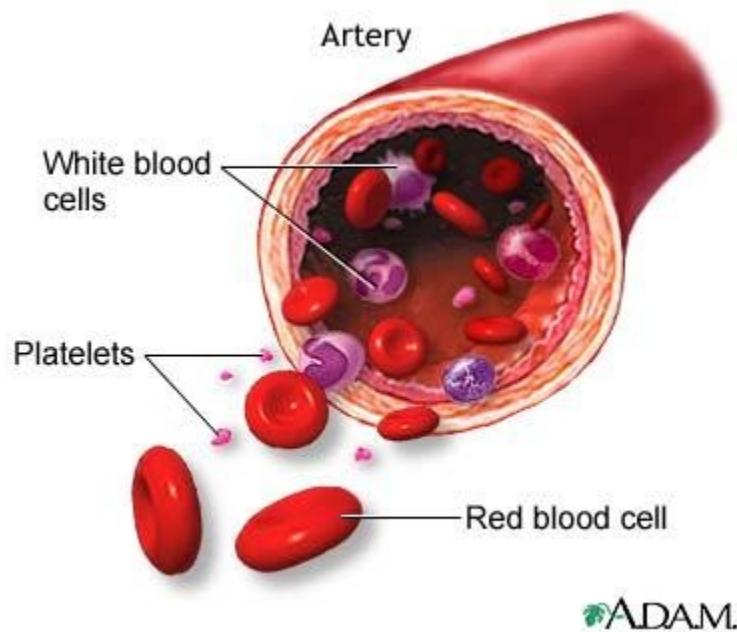
Endikasyonları**;

- ❑ AML'de; beyaz küre $>100.000/\text{mm}^3$
- ❑ ALL'de; beyaz küre $>400.000/\text{mm}^3$

* Bug G. et al. *Transfusion*, 2007

** Szczepiorkowski ZM. et al. *J Clin Apher.*, 2010

Lökostaz

- Lökostaz AML'de en sık M4-M5 tipinde
- Lökoferrez tek işlemde lökosit sayısını %30-60 düşürür

Lökaferrez

- Özellikle akut lösemili hastalarda blastların fazla olması durumunda beyinde ve akciğerde lökostaz gelişebilir
- Akut myeloblastik lösemi ve Akut lenfoblastik lösemi hastalarında periferik lökosit sayısı **$>100.000/\text{mm}^3$** üzerinde ise sitaferrez uygulanır
- Kronik lösemilerde periferde blast olmadığı için lökostaz çok daha yüksek lökosit sayılarında gelişebilir
- Lökaferrez işlemi ile birlikte sitoredüktif tedavi başlanmalıdır

Hiperlökositoz tedavisi

- Destek tedavisi:
  - Sıvı tedavisi.
  - İdrarın alkalinizasyonu (bikarbonat ile pH 7.5-8.0 civarında tutulmalı).
  - Ürik asit oluşumunun azaltılması (Allopurinol).
  - Trombositopeni tedavisi.
- Lökosit sayısının azaltılması:

Lökoferrez

- AML Lökostaz: Lökosit $> 100.000/\text{mm}^3$
- ALL Lökostaz: Lökosit $> 200.000/\text{mm}^3$
- KML Lökostaz: Lökosit $> 300.000/\text{mm}^3$
- KLL Lökostaz: Lökosit $> 400.000/\text{mm}^3$

Lökoaferezis - amaç

- ACİL tedavidir
  - WBC sayısını <100.000 düşürmek
  - SSS hasarını önlemek
  - Hipoksemiyi düzeltmek
  - Tümör lizis sendromu önlemek

Redüksiyonlar (Azaltım)

- **Formül:**
- **İşlem öncesi hücre sayısı – İşlem sonrası hücre sayısı X 100 = % Redüksiyon**
- **İşlem öncesi hücre sayısı**

Örnek:

Terapötik Lökaferrez yapıldı.

Giriş WBC : 516.000 / mm³

Çıkış WBC : 385.000 / mm³

$$\frac{516.000 - 385.000}{516.000} \times 100 = \frac{131.000}{516.000} \times 100 = 0,25 \times 100 = \mathbf{\%25 \text{ Redüksiyon}}$$

SONUÇLAR

HASTA	İŞLEM ÖNCESİ	İŞLEM SONU	REDÜKSİYON
R.Ç-1	280.000	142.000	% 49
R.Ç-2	178.000	72.000	% 59
H.K	217.000	130.000	% 40
H.Ş	367.000	173.000	% 52

